

АЕС України, ВАТ «Укргідроенерго» та інші. Упровадження завершених робіт, виконаних ученим і колективом відділу, допомагає успішно розв'язувати більшість важливих завдань із підвищення надійності та навантажувальної здатності турбогенераторів потужністю від 200 до 1000 МВт.

Результати досліджень Геннадія Григоровича викладені в численних публікаціях, серед яких 8 монографій, 15 брошур та 117 авторських свідоцтв на винаходи і патентів. Його наукові досягнення відзначені Державною премією України (1990) і премією НАН України ім. Г.Ф. Проскури (1978). Г.Г. Щастливий створив наукову школу з фізичного та математичного моделювання електромагнітних і теплових процесів у потужних електричних машинах.

Серед його учнів – 6 докторів і 30 кандидатів наук.

Тривалий час учений був членом спеціалізованих рад в інститутах НАН України, головою київського правління НТС ЕЕУ. Сьогодні він входить до складу Центрального правління Співки енергетиків і електротехніків України, є заступником голови Наукової ради НАН України з комплексної проблеми «Наукові основи електроенергетики», членом редколегії наукового журналу «Технічна електродинаміка» і фахового журналу «Гідроенергетика України».

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Геннадія Григоровича з ювілеєм, бажають йому активного довголіття, нових творчих звершень на благо вітчизняної науки.

70-річчя академіка НАН України В.Я. ТАЦІЯ

13 січня виповнилося 70 років видатному вченому в галузі кримінального та конституційного права, теорії держави і права академікові НАН України Василеві Яковичу Тацію.

В.Я. Тацій народився 1940 р. у м. Полтаві. Після закінчення в 1963 р. Харківського юридичного інституту займав посади помічника прокурора району і прокурора відділу з нагляду за розглядом у судах кримінальних справ прокуратури Полтавської області. З 1966 р. професійна діяльність Василя Яковича пов'язана з Національною юридичною академією України імені Ярослава Мудрого, де він подолав шлях від аспіранта до ректора, яким його обрано в 1987 р. З 1991 р. він також очолює кафедру кримінального права в академії.

У 1970 р. В.Я. Тацій захистив кандидатську дисертацію «Кримінальна відповідальність за комерційне посередництво», а в 1984 р. – докторську дисертацію «Проблеми відповідальності за господарські злочини: об'єкт та система». З 1993 р. Василь Якович президент створеної за його ініціативою Академії правових наук України, яка має статус найвищої самоврядної наукової установи України в галузі держави і права. Вона здійснює діяльність із консолідації інтелектуального потенціалу вчених-юристів України, організації і проведення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі держави і права, координації наукової роботи, сприяє інтеграції академічної і університетської науки, узагальненню європейського і світового досвіду правового

регулювання суспільних відносин тощо. У 1997 р. В.Я. Тація обрано академіком НАН України.

Під керівництвом ученого Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого стала одним із найавторитетніших навчальних закладів України. За результатами ранжування вишів III–IV рівнів акредитації, проведеного Міністерством освіти і науки України, академія посідає перше місце серед вищих навчальних закладів України в номінації «право, економіка, управління, підприємництво і торгівля». Науково-педагогічний склад академії — предмет особливої гордості ювіляра. Сьогодні це 92 професори, доктори наук, понад 500 кандидатів наук, доцентів. Серед них — 2 Герої України; академік Національної академії наук України; 14 академіків і 14 членів-кореспондентів Академії правових наук України; 19 заслужених діячів науки і техніки України.

Василь Якович Тацій — талановитий науковець, серед його наукових інтересів — кримінальне право, конституційне право, проблеми теорії держави і права. Він досліджує цілу низку кримінально-правових проблем: щодо підстав кримінальної відповідальності, складу злочину, об'єкта, предмета та суб'єкта злочину, систематизації злочинів, кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України, злочинів проти особи, у сфері господарської діяльності, проти довілля тощо. Він першим у кримінально-правовій науці виділив таке поняття, як предмет злочинного впливу, ввів у науковий обіг розрізнення трьох груп предметів у кримінальному праві: предмета охорнюваного кримінальним законом суспільного відношення, предмета злочину та предмета злочинного посягання. Уперше сформулював нове у вітчизняній кримінально-правовій науці загальне поняття господарського злочину та застосував під-

хід, заснований на поділі сукупності господарських злочинів залежно від сфери системи господарювання. Сьогодні цей підхід, адаптований до нової ринкової системи господарювання, застосовують у сфері кримінально-правової науки, він закладений в основу побудови Розділу VII Особливої частини Кримінального кодексу України 2001 р. В.Я. Тацій висловив і обґрунтував думку про виділення в Кримінальному кодексі України глави «Злочини проти довілля», а також визначив коло тих злочинів, які повинні бути включені до цієї глави, що й відображено в чинному Кримінальному кодексі України.

Його перу належать також статті з історії кримінального законодавства України, про проблеми відповідальності за злочини проти особи, злочини проти довілля; проблеми кваліфікації співучасті в злочині, призначення покарання тощо. Під керівництвом та за безпосередньої участі вченого досліджують проблеми боротьби з організованою злочинністю, зокрема в економічній діяльності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України В.Я. Тацій керував робочою групою з розроблення нового Кримінального кодексу України. Він активно розробляє теорію правової держави та суспільства, проблеми формування правової демократичної соціальної державності в Україні, що знайшло відбиття не лише в його наукових публікаціях, а й у положеннях чинної Конституції України, законопроектах щодо змін до Конституції тощо.

Василь Якович — автор понад 350 наукових праць, 35 монографій, коментарів законодавства, підручників та навчальних посібників, близько 150 статей і брошур, 40 тез наукових повідомлень, багатьох статей у словниках, енциклопедіях, періодиці. За його редакцією у 2008 р. було опубліковано фундаментальне п'ятитомне видання «Правова система України: історія, стан та пер-

спективи», присвячене проблемам становлення національної правової системи, яка відповідає високим критеріям гуманізму та демократії.

За активної участі вченого на Харківщині почався рух меценатської підтримки дитячих навчальних закладів для дітей-сиріт. В.Я. Тацій став ініціатором створення в 1997 р. Харківського обласного вищого гуманітарного училища для дітей-сиріт і дітей із матеріально необлаштованих і соціально незахищених родин і вже понад 10 років очолює Опікунську раду училища.

Завдяки успіхам Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого та Академії правових наук України, керівництво якими здійснює Василь Якович, Харків набув статусу «правової столиці» – провідного юридичного центру України. Значну увагу вчений приділяє харківській громаді, беручи активну участь у її житті не лише як керівник потужних навчального та наукового закладів, але і як член виконавчого комітету Харківської міської ради. Під його керівництвом Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого взяла активну участь у підго-

товці Харкова до проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу «Євро-2012».

В.Я. Тацій удостоєний звання Героя України з врученням ордена Держави (2004). Нагороджений орденами князя Ярослава Мудрого V, IV і III ступенів (1995, 1998, 2009), орденом «За заслуги» II ступеня (2000), Почесними грамотами Верховної Ради України (2001) та Кабінету Міністрів України (2002), орденом «Знак Пошани» (1981), 2-ма медалями (1970, 1984). Він заслужений діяч науки і техніки України (1989), державний радник юстиції II класу, лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2001) та Державної премії України в галузі науки і техніки (2004), премій імені В. Вернадського (2001), імені Ярослава Мудрого (2001, 2002), «Феміда-99»; має ряд відомчих, громадських, церковних нагород та урядові нагороди інших держав.

Наукова громадськість, колеги та учні сердечно вітають Василя Яковича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, невичерпної енергії та втілення всіх творчих задумів.

60-річчя академіка НАН України В.А. СМОЛІЯ

1 січня виповнилося 60 років знаному історикові академіку НАН України Валерієві Андрійовичу Смолію.

В.А. Смолій народився 1950 р. у с. Авратині на Хмельниччині. 1970 року закінчив Кам'янець-Подільський педагогічний інститут. Протягом 1970–1972 рр. працював учителем Волосівської 8-річної школи на

Житомирщині та Богданівської середньої школи на Тернопільщині, асистентом у Ніжинському педагогічному інституті. З 1972 року його наукова діяльність пов'язана з Інститутом історії АН України, де Валерій Андрійович пройшов шлях від аспіранта до завідувача відділу історії середніх віків і директора, яким його призначено в 1993 р.